

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **CH. M.**, zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému: proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.12. 2011, č.j. OAM-250/ZA-ZA04-PA03-2011, ve věci mezinárodní ochrany, t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.12. 2011, č.j. OAM-250/ZA-ZA04-PA03-2011 se ve výroku, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12 a § 13 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) z a m í t á.**
- II. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 19.12. 2011, č.j. OAM-250/ZA-ZA04-PA03-2011 se ve výroku, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu z r u š u j e a věc se v tomto rozsahu v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

-2-

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Toto rozhodnutí žalobce napadl v celém rozsahu včas podanou žalobou, kterou doplnil prostřednictvím soudem ustanoveného zástupce. Namítal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nepřiměřené, nesprávné a nezákonné a žalovaný napadeným rozhodnutím porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád) a § 12 písm. b) § 14, § 14a zákona o azylu.

a) Nesprávné právní posouzení namítal:

1. K § 12 písm. b), přičemž uvedl, že již ve své předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ze dne 1.12. 2009) vylíčil, že hlavním důvodem jeho vycestování z Ukrajiny bylo pronásledování místními policisty a nikoli snaha o legalizaci pobytu po skončení platnosti jeho víza. Opětovně popsal vydírání ze strany ukrajinských policistů zjevně motivované. Obává se odplaty odsouzených i neodsouzených policistů, přičemž obrana vůči jejich nezákonnému jednání prakticky neexistuje. Odkázal na zprávu Amnesty International z roku 2011 (včetně webového odkazu), která informovala o porušování lidských práv na Ukrajině ze strany policistů. Za novou skutečnost současně podané žádosti uvedl HIV pozitivitu. V případě návratu do vlasti se v důsledku tohoto onemocnění obává diskriminace a stigmatizace a je přesvědčen o tom, že by se mohlo v jeho případě jednat o důvodný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

2. Ve vztahu k humanitárnímu azylu uvedl, že mu byla diagnostikována pokročilá infekce HIV, komplikovaná encefalopatií a hepatitidou typu C. Dále trpí dalšími onemocněními a je závislý na pomoci své rodiny. Správní orgán vycházel z neaktuálních a zkreslených informací a nedostatečně se vypořádal z důkazy předloženými žalobcem a špatnými podmínkami v ukrajinských nemocnicích zaměřených na léčbu HIV pozitivních. Odkázal na webové portály, týkající se lékařské péče na Ukrajině. Namítal, že odůvodnění neudělení humanitárního azylu je velmi stručné a postrádá bližší odůvodnění zamítnutí udělení humanitárního azylu, čímž je toto rozhodnutí nepřezkoumatelné. Odkázal na konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu, týkající se posuzování kritérií pro udělení humanitárního azylu. Domnívá se, že úroveň zdravotní péče na Ukrajině by pro něho znamenala podstatné zhoršení kvality jeho života a zcela jistě i progresi jeho nemoci.

3. K doplňkové ochraně má za to, že s ohledem na špatnou lékařskou péči v zemi původu, diskriminaci ze strany běžného obyvatelstva, ale i lékařů a ostatního zdravotního personálu mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona

o azylu. Odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci „D. proti Spojenému království ze dne 2.5. 1997, stížnost č. 30240/96“, v němž tento soud shledává porušení článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod při vyhoštění cizince v terminálním stádiu choroby AIDS zpět do země jeho původu, neboť tato není schopna zabezpečit řádnou nebo dokonce žádnou lékařskou péči.

b) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí spatřuje v tom, že rozhodnutí je na mnoha místech vnitřně rozporné a jeho argumentace nepřesvědčivá. Namítal, že jeho výpovědi jsou v napadeném rozhodnutí opakovaně překrucovány bez zohlednění toho, že trpí silnou a postupně se zhoršující poruchou vyjadřování. Ohradil se rovněž proti tvrzení správního orgánu, že na území ČR pobývá nelegálně. Zopakoval, že do ČR přicestoval na turistické vízum, následně požádal o udělení mezinárodní ochrany. Neuplynul tak jediný den, kdy by jeho pobyt v ČR byl nelegální, když za takový nelze označit krátkodobý pobyt na základě řádně udělených víz nebo pobyt žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Není proti němu vedeno žádné řízení o správním vyhoštění, není ani veden v evidenci nežádoucích osob. K doporučení správního orgánu legalizovat si pobyt prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., pobytu cizinců uvedl, že je to vzhledem k jeho onemocnění složité.

Závěrem zdůraznil, že jeho situace, ve které je nucen žádat o udělení mezinárodní ochrany, nevyplývá jenom z jeho onemocnění, ale v souvislosti s ním i ze špatné zdravotní péče poskytované na Ukrajině s přihlédnutím k tomu, že jeho celá rodina žije v ČR. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, použité informace o zemi původu a na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K namítaným potížím žalobce s ukrajinskými policisty žalovaný uvedl, že se jimi opětovně zabýval v napadeném rozhodnutí, přičemž tyto byly předmětem již pravomocně skončené první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, kdy Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 15.12. 2010 zamítl podanou žalobu a Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce v dané věci dne 7. 4. 2011 odmítl pro nepřijatelnost. Poukázal na to, že v současné žádosti a vlastnoručně psaném prohlášení žalobce sdělil, že má problémy se zdravím a celá jeho rodina žije v ČR. Správní orgán uvedl, že nezákonný postup policie vůči jeho osobě není ničím hodnověrně doložen, naopak to byl žalobce, kdo měl mít na Ukrajině opakovaně problémy se zákonem. V případě návratu do země původu sdělil, že se ničeho neobává. Není rovněž pravdou, že by správní orgán v napadeném rozhodnutí uváděl, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu. Žalovaný konstatoval, že i přestože je ČR považována za demokratickou zemi, i zde se objevují případy zkorumpovaných policistů a excesů policistů, netýkají se tedy pouze Ukrajiny. K namítané příslušnosti žalobce k určité sociální skupině, žalovaný uvedl, že dle jeho přesvědčení osoby postižené virem HIV nesplňují definici pro příslušníka

-4-

této skupiny, když navíc různé ústrky, nevraživost apod. ze strany ostatní společnosti nelze považovat za diskriminaci ve smyslu zákona o azylu. Ze strany ukrajinských státních orgánů žalobci v tomto směru diskriminace ve smyslu zákona o azylu nehrozí.

K § 14 zákona o azylu správní orgán uvedl, že neshledal opodstatněnost pro udělení humanitárního azylu žalobci. Připustil, že odůvodnění je poměrně stručné, avšak jak vyplývá z obsahu napadeného rozhodnutí, správní orgán o něm rozhodl po posouzení osobní, rodinné a sociální situace žalobce, k čemuž měl dostatečné množství podkladů (výpovědi žalobce, informace o zemi původu, lékařské zprávy). Konstatoval, že na Ukrajině žije odhadem více než 400.000 osob nakažených HIV/AIDS, včetně dětí, z čehož je zřejmé, že se nejedná o žádnou mimořádnou okolnost. K námitkám žalobce ohledně § 14 a § 14a zákona o azylu žalovaný pro úplnost dodal, že i pokud by se v případě návratu do země původu situace žalobce v dostupnosti lékařské péče zhoršila, a to i významně, nezakládá tato skutečnost sama o sobě porušení článku 3 Úmluvy. Tento článek neukládá členským státům povinnost zmírňovat takové rozdíly prostřednictvím poskytování bezplatné a neomezené zdravotní péče cizincům. Opačný závěr by pro členské státy znamenal přílišnou zátěž. Uvedl, že Evropský soud v této souvislosti poznamenal, že jeho závěry se vztahují na cizince trpící jakýmkoli závažným onemocněním, nikoli jen HIV (Rozsudek Velkého senátu ESLP ze dne 27. 5. 2008, stížnost č. 26565/05). Z výpovědi žalobce je dle žalovaného zřejmé, že o udělení mezinárodní ochrany požádal z důvodu legalizace pobytu, k čemuž azylová procedura neslouží. Žalobci objektivně nic nebrání v návratu do země původu zpět, kde má možnost léčby svých onemocnění, byť na nižší kvalitativní úrovni lékařské péče (odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobce svým spoluobčanům také není povinen uvádět, že je nemocný, čímž předejde zmiňované sociální izolovanosti a stigmatizaci své osoby. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V replice na vyjádření žalovaného žalobce uvedl k tvrzené existenci excesů policistů i v jiných demokratických státech, že žalovaný měl řešit, zda je občanům dána možnost se účinně domáhat proti takovému jednání, přičemž Ukrajina nemůže být považována za zemi, kde se každý občan může domoci ochrany. Žalobce dále nesouhlasí s vyjádřením žalovaného ohledně neopodstatněnosti udělení humanitárního azylu. Uvedl, že celkový počet osob nakažených HIV/AIDS na Ukrajině poukazuje na mimořádnou až alarmující situaci v této zemi s ohledem na možnosti léčby a její dostupnosti. Podle statistik programu OSN „UNAIDS“ je léčba dostupná jen pro 13% obyvatelstva a 16% obyvatelstva, které je postiženo HIV/AIDS v určitém stadiu a nelze proto tvrdit, že léčba, kterou podstupuje v ČR, bude pro něj dostupná i na Ukrajině (odkázal na portál <http://www.unaids.org/en/dataanalysis/tools/aidsinfo/countryfactsheets/>). Dále uvedl, že ESLP v avizovaném případě „D. proti Spojenému království ze dne 2.5. 1997“ posuzoval nejen přístup k lékařské péči a samotné léčbě pomocí antiretrovirální terapie, ale celkovou zdravotní situaci žadatele a situaci rodinnou, tedy, zda se

-5-

v zemi původu nachází člen rodiny, který by byl schopen se o danou osobu postarat. Podle žalobce je posouzení učiněné žalovaným nedostatečné. Prognóza žalobce je nejistá, HIV infekce se nachází ve stadiu C2, jedná se o poslední, klinické stadium infekce, které je doprovázeno stavy definujícími AIDS. Žalobce dále trpí dysartrií, která mu znemožňuje komunikaci a chronickou hepatitidou C. Jeho psychický stav rovněž není příznivý, je odkázán na péči své matky, která stejně jako celá jeho rodina žije v ČR. Nyní pobývá u ní ve Vlašimi. S ohledem na popsany zdravotní stav a rodinné zázemí, které žalobci na Ukrajině chybí, se v případě návratu obává bolestivým podmínkám a sociální izolaci. Výše popsany zdravotní stav doložil zprávou ambulance AIDS centra Fakultní nemocnice Na Bulovce ze dne 22.5. 2012.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů. Projednal žalobu bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.

Pro přehlednost soud uvádí následující rekapitulaci. Dne 1.12. 2009 podal žalobce svoji první žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že mu skončila platnost turistického víza, pro případ svého návratu na Ukrajinu vyslovil obavu z vydírání ze strany policistů, kteří po něm již dříve vymáhali finanční prostředky, fyzicky ho napadali a nutili ke spolupráci. Rozhodnutím žalovaného ze dne 14.1. 2010 nebyla žalobci udělena žádná z forem mezinárodní ochrany. Zdejší soud svým rozsudkem č.j. 29Az 2/2010-25 ze dne 15.12. 2010 žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl a Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce usnesením č.j. 7 Azs 10/2011-53 ze dne 7. 4. 2011 odmítl pro nepřijatelnost.

Dne 5.9. 2011 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR v níž uvedl, že je bez politické příslušnosti. Na Ukrajině proti němu bylo opakovaně v letech 1992 -2008 vedeno trestní stíhání za krádeže (sedmkrát byl odsouzen k nepodmíněnému a třikrát k podmíněnému trestu odnětí svobody). Oba rodiče a sestra žijí v ČR. Ukrajinu opustil na podzim 2009, přijel do ČR na pozvání své matky. K důvodům své současné žádosti uvedl, že má problémy se zdravím, je HIV pozitivní a má bolesti jater (předložil lékařskou zprávu) a má zde celou rodinu. V lékařské zprávě ambulance AIDS centra Fakultní nemocnice Na Bulovce ze dne 30.5. 2011 se uvádí, že žalobce je v tomto centru sledován od roku 2010 pro pokročilou HIV infekci komplikovanou HIV encefalopatií a těžkou poruchou řeči a psaní. Musí být trvalé léčen a sledován ne specializovaném pracovišti ve FN Na Bulovce, léčba nesmí být za žádných okolností přerušena. Vzhledem k faktické poruše si není schopen sám ve vlasti vyřídit úřední záležitosti.

V průběhu pohovoru dne 8.9. 2011 a doplňujícího pohovoru dne 4.11. 2011 žalobce výše uvedené skutečnosti potvrdil. Doplnil, že matka má české občanství a otec se sestrou trvalý pobyt. Vyjádřil se ke své trestné činnosti na Ukrajině s vysvětlením, že nic neudělal, policisté si to vymýšleli, požadovali po něm peníze a

-6-

když jim je nedal, zavírali ho na rok či dva. Zkoušel na Ukrajině žádat o pracovní vízum, neuspěl. Nepodařilo se mu to ani prostřednictvím „klienta“, neměl požadovaných pět tisíc USD. V ČR se mu ani s pomocí matky nepodařilo zajistit si pobyt podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl dne 8.9. 2011, že se cítí dobře, protože bere léky, kdyby je přestal brát, jeho stav se zhorší, dne 4.11. 2011 uvedl, že se cítí špatně, bolí ho játra. K lékaři chodí do FN Na Bulovce třikrát do měsíce, bere léky na HIV (Kabetra, Mtriva, Viread, všechny tři 3x denně). Uvedl, že na Ukrajině by se léčit nemohl, protože tam nejsou takové léky jako v ČR. Dále uvedl, že jeho onemocnění bylo zjištěno až v ČR v rámci zdravotní prohlídky, když poprvé požádal o mezinárodní ochranu. Již před příchodem do ČR měl zdravotní potíže. Když ho policie na Ukrajině zbila, měl hnísavé zranění nohy (před čtyřmi lety). V nemocnici mu dávali transfúzi krve, je přesvědčen, že tato krev byla nakažená virem HIV a žloutenkou typu C. Po jiném policejním zbití měl zranění hlavy a kvůli tomu teď špatně mluví a píše. Na Ukrajině se neléčil, neměl na lékaře peníze. Vyšetřen byl až zde v Praze na Bulovce, tam mu řekli, že se nakazil z krve.

Správní orgán při svém rozhodování vycházel zejména z výše uvedené žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany a pohovorů, využil i materiály z prvního řízení o mezinárodní ochraně a přiložené lékařské zprávy. Dále vycházel z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, jmenovitě z Informací MZV ČR č.j. 10636282009-LPTP ze dne 13.5. 2009, č.j. 97297/2008-LPTP ze dne 26.2. 2009, č.j. 113176/2009-LPTP ze dne 23.7. 2009, č.j. 129871/2010-LPTP ze dne 19.1. 2010, informace společnosti Člověk v tísni, č.j. 1098/2007 ze dne 15.11. 2007 a aktuální informace databanky ČTK-Ukrajina, které jsou součástí správního spisu. Žalobci byla poskytnuta možnost seznámit se s těmito informacemi. Dne 23.11. 2011 žalobce doložil další lékařskou zprávu ambulance AIDS centra FN Na Bulovce ze dne 16.11. 2011, potvrzující jeho diagnózu HIV infekce s hlubokým imunodeficitem a HIV encefalopatii s těžkou poruchou řeči a nutnost pokračování antiretrovirové léčby bez přerušení.

Soud při svém rozhodování vycházel z následujících úvah a hodnocení.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti

-7-

k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Soud po přezkoumání rozhodnutí žalovaného, jakož i správního řízení, které mu předcházelo, s přihlédnutím k obsahu žaloby dospěl k závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl ve své vlasti pronásledován pro některý z taxativně uvedených důvodů dle § 12 zákona o azylu. Jak je uvedeno výše, žalobce za důvody současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nepříznivý zdravotní stav a obavu z návratu na Ukrajinu, kde by nemohl být adekvátně léčen a dále přání žít v ČR společně s rodiči a sestrou. Žalovaným učiněný závěr, že jediným důvodem jeho současné žádosti je snaha o legalizaci pobytu, který žalobce nijak neskrýval, který však nespadá pod žádný z důvodů taxativně uvedených v § 12 zákona o azylu, je správný. Pokud jde o problémy žalobce s policií v zemi původu, které žalobce opakovaně podrobně líčí ve své žalobě, soud odkazuje na předchozí pravomocně skončené řízení, kdy rozhodnutí žalovaného o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany bylo potvrzeno jak rozhodnutím krajského soudu, tak i Nejvyššího správního soudu. Krajskému soudu nezbývá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu se soud plně ztotožňuje.

K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, soud neshledal v případě žalobce zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

-8-

Ze všech výše uvedených důvodů soud proto žalobu směřující proti výroku rozhodnutí žalovaného, kterým žalobci nebyl udělen azyl dle § 12, § 13 zákona o azylu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.

Podle §14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel osoby požívající doplňkové ochrany, b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle §14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nelze výlučně o něj podat žádost a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správního uvážení může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Žalobce v průběhu správního řízení doložil, že trpí závažným zdravotním postižením, je HIV pozitivní a jeho léčba nesmí být dle ošetřujícího lékaře v žádném případě přerušena. Z doložených lékařských zpráv je

zřejmá progrese onemocnění, další prognóza je nejistá. Žalovaný konstatoval, že po posouzení zdravotní, rodinné a sociální situace nezjistil v případě žalobce žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu.

K udělení azylu z humanitárních důvodů se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak odkázat na jeho rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004, v němž se podává: *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“.*

Soud je nucen přisvědčit žalobní námitce, že zejména odůvodnění neudělení humanitárního azylu je v konkrétním případě nedostatečné. Každý případ je nutno posuzovat individuálně. Z výše citované judikatury je zřejmé, že aplikace ustanovení § 14 připadá v úvahu obvykle u osob těžce nemocných. Za takovou osobu lze jistě považovat i žalobce. Přestože žalovaný s odkazem na informaci MZV ze dne 29.7. 2009 uvádí dostupnost lékařské péče i běžně užívaných léků na Ukrajině, žalobce s odkazem na jiný zdroj výše citovaný, hovoří o daleko nižší dostupnosti léčby tohoto závažného onemocnění. Z lékařské zprávy ze dne 22.5. 2012 vyplývá, že i přes zavedenou léčbu došlo u žalobce k progresi HIV encefalopatie, další prognóza je nejistá, lze očekávat další progresi postižení CNS. Žalobce je zcela odkázán na péči své matky. Soud má za to, že v daném případě nebylo dostatečně přihlédnuto k celkové rodinné a sociální situaci žalobce v rámci provedeného správního uvážení.

Ke stejnému závěru soud dospěl i ohledně aplikace ustanovení § 14a, kdy není zcela najisto postaveno, zda žalobce, jehož onemocnění je závažné a postupem času dochází k jeho progresi, je schopen vycestování do země původu. Soud je přesvědčen, že pro zhodnocení závažnosti onemocnění žalobce, pro vyslovení jeho možností co do zdravotních omezení, další léčby a případného vycestování, musí žalovaný v daném případě vyžádat aktuální odborné lékařské vyjádření, po tomto pak znovu zvážit, zda u žalobce jsou či nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu a zda pro případ vycestování není ohrožen vážnou újmou ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Soud tak považuje dosud zjištěný skutkový stav za nedostatečný a pro tyto vady řízení mu nezbylo, než ve smyslu ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí ve výroku, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci neuděluje

mezinárodní ochrana dle § 14 a doplňková ochrana podle § 14a a § 14b zákona o azylu zrušit a věc v tomto rozsahu vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm žalovaný opatří aktuální a podrobnou lékařskou zprávu o zdravotním stavu, možnostech a omezeních žalobce a na jejím základě pak vyhodnotí možnosti adekvátní léčby a její dostupnosti na Ukrajině (vyžádáním si aktuálních informací v tomto směru včetně seznámení se s informacemi, na než poukazuje žalobce). Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl částečný úspěch ve věci a měl by právo na náhradu poměrné části nákladů. Žalobce však náklady řízení nepožadoval, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na jejich náhradu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 30. ledna 2013

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně